

Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting 2024

Kenmerk
Versie Definitief

Colofon

Uitgave

info@utrecht.nl

In opdracht van

Vastgoedopgave

Vastgoedorganisatie Utrecht

Internet

www.utrecht.nl

Rapportage

Informatie

info@onderwijshuisvesting.nl

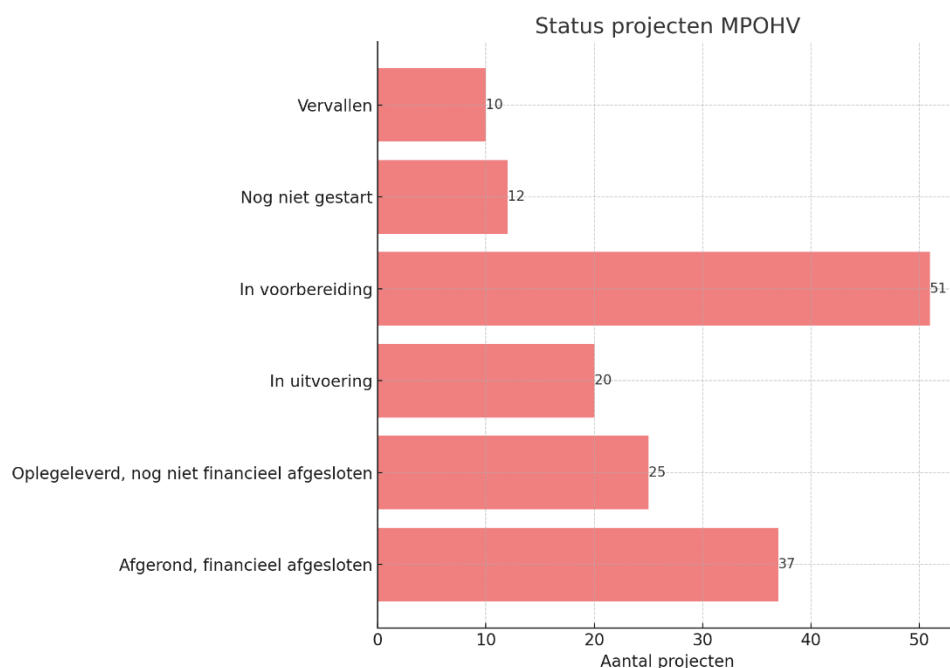
Inhoud

1	Samenvatting	5
2	Inleiding en uitgangspunten	6
2.1	Opbouw en inhoud van dit rapport	6
2.2	Visie op onderwijshuisvesting	6
2.3	Programmabegroting	6
2.4	Voorjaarsnota 2024	7
3	Moderne en toekomstbestendige schoolgebouwen	10
3.1	Een passende school nabij huis	10
3.2	Gezond stedelijk leven voor ieder kind	14
3.3	Efficiënte samenwerking	14
3.4	Duurzame gebouwen	16
4	Uitvoering en planning	18
4.1	Huisvestingsaanvragen	18
4.2	Totaaloverzicht MPOHV	19
4.3	Opgeleverde bouwprojecten in 2024	20
4.4	Nieuwe bouwprojecten	22
4.5	Planning en verbouw sportaccommodaties Onderwijs	23
5	Financiën	24
5.1	Geactualiseerd uitvoeringsschema	24
5.2	Financiële risico's	28

6	Bijlagen openbaar	30
6.1	Bijlage A: Status uitvoeringsschema MPOHV	30
6.2	Bijlage B: Kwalitatieve verantwoording afgeronde projecten MPOHV	30
7	Bijlagen geheim (t.b.v. college)	31
7.1	Bijlage C: Financieel uitvoeringsschema MPOHV [geheim]	31
7.2	Bijlage D: Financiële toelichting verschillen VGR 2023 en 2024 [geheim]	31
7.3	Bijlage E: Tabel Investerings MJP's 2024 [geheim]	31

1 Samenvatting

In de Voortgangsrapportage 2024 kijken we terug op een uitdagend jaar waarin we geconfronteerd werden met stijgende bouwkosten, bezuinigingen en netcongestie. Ondanks deze obstakels hebben we hard gewerkt aan de realisatie van passende scholen dicht bij huis. In 2024 hebben we tien school- en drie sportaccommodaties opgeleverd. Zo werken wij stap voor stap aan passende onderwijshuisvesting. De afronding van het [Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2015-2026](#) komt hiermee weer een stuk dichterbij.

Goed onderwijs in Utrecht realiseren we samen met onze partners. Een belangrijke stap hierbij is de vaststelling van de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA). Daarnaast bereiden we ons samen voor op de nieuwe beleidsperiode voor onderwijshuisvesting met het Integraal Huisvestingsplan 2026-2041, omdat de huidige periode bijna afloopt.

De totale uitgaven van het MPOHV bedragen € 889,2 miljoen. Dit is € 2,4 miljoen hoger dan het beschikbare budget. In kapitaallasten betreft dit een structureel tekort van € 88.000 per jaar. Het tekort wordt veroorzaakt door het achterblijven van indexatie op de stelpost kapitaallasten in de begroting van 2025. Hiervoor zoeken we in beginsel naar een oplossing binnen het programma.

2 Inleiding en uitgangspunten

2.1 Opbouw en inhoud van dit rapport

Met deze voortgangsrapportage bieden we de raad en anderen geïnteresseerden inzicht in de wijze waarop we het afgelopen jaar invulling hebben gegeven aan de uitvoeringsagenda van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV). Daarnaast bieden wij met deze rapportage de raad handvatten aan om invulling te geven aan de controlerende en sturende taak op onderwijshuisvesting. Daarom start de rapportage met de financiële kaders uit de Programmabegroting 2024 en de Voorjaarsnota 2024. Hoofdstuk 3 gaat in op de vastgestelde beleidsmatige kaders. In hoofdstuk 4 lichten wij afgeronde en nieuwe projecten uit het MPOHV toe, dit zijn zowel schoollocaties als sportaccommodaties. Naar aanleiding van [schriftelijke vragen](#) is in de beantwoording aangegeven dat de raad uitgebreider geïnformeerd zal worden. In de voortgangsrapportage zijn daarvoor 2 bijlagen extra toegevoegd, namelijk een totaaloverzicht met de status van de projecten (afgerond, in voorbereiding, openstaand e.d.) en een kwalitatieve verantwoording van de afgeronde projecten uit het MPOHV. In het laatste hoofdstuk geven wij inzicht in de financiële stand van zaken van het MPOHV.

2.2 Visie op onderwijshuisvesting

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het voorzien in tijdige, voldoende passende en duurzame onderwijshuisvesting. Om dit te realiseren werken we volgens de Verordening onderwijshuisvesting. Moderne en toekomstgerichte onderwijshuisvesting is tevens één van de pijlers van de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2024-2027. De UOA wordt verder toegelicht in paragraaf 3.3.2.

2.3 Programmabegroting

In de [programmabegroting 2024](#) is de doelstelling 'Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is' opgenomen. We hebben daarin beschreven welke nieuwe activiteiten in begrotingsjaar 2024 worden opgepakt. Het gaat om de volgende activiteiten:

- We onderzoeken mogelijkheden (financieel en organisatorisch) om verschillende functies (kinderopvang, zorg/welzijn, bibliotheek etc.) in een gebouw te mengen en dubbelgebruik van ruimtes te integreren. Dit wordt uitgewerkt in het Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041 (IHP). Het IHP bestaat uit een beleidsnota en een uitvoeringsplan. Het onderzoek naar dubbelgebruik is toegelicht in de [contourenbrief Ontwikkeling Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041](#) en wordt nader uitgewerkt in de beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041.
- Voor het Huisvestingsprogramma 2025 werken wij een voorstel uit om de normbedragen voor de bouw van scholen beter te laten aansluiten op onze ambities, toegenomen wettelijke vereisten en marktontwikkelingen. Dit voorstel is uiterlijk 1 maart 2025 gereed, volgens planning.
- Onderzoeken naar mogelijkheden (financieel en juridisch) voor Utrechtse Kindcentra (UK) en op basis daarvan het Uitvoeringsplan herzien. We verwachten dat de herziene versie in Q1 2025 gereed is. Terwijl we eerder verwachtten dit in 2024 gereed te hebben.

- De komende periode besteden wij extra aandacht aan netcongestie, dit heeft naar verwachting een vertragend effect op onze ambities. Door de netbeheerder is een stop afgekondigd voor stroomleveringen van nieuwe grote netaansluitingen. Lees hierover meer in paragraaf 2.4.2.

In de programmabegroting is ook opgenomen dat we de volgende activiteiten blijven doen:

- In 2024 blijven we met de schoolbesturen in gesprek over de ontwikkeling van het nieuwe IHP (voorheen MPOHV). Hierover leest u meer in paragraaf 3.3.3. Nieuw IHP onderwijs.
- Binnen het programma realiseren we in iedere nieuwbouwwijk met voldoende omvang een nieuwe basisschool. Voor de voortgezet onderwijs scholen (VO) kijken we naar de stadsbrede spreiding. Hierover leest u meer in paragraaf 3.3.6. Afspraken speciaal- en voortgezet onderwijs.
- We realiseren ongeveer vijftien nieuwe gymzalen en vervangen of renoveren enkele gymzalen. Daarnaast gaan we negen gymzalen combineren tot drie sporthallen om buiten schooltijd in te zetten voor de Utrechtse sportclubs. Dit vindt plaats tot en met eind 2025. Over de afgeronde projecten leest u meer in paragraaf 4.5 planning en verbouw sportaccommodaties.
- We willen op structurele basis met de schoolbesturen zowel stadsbreed, op wijk- of gebiedsniveau bespreken wat er aan huisvesting nodig is binnen het kader van het IHP. Hierover leest u meer in paragraaf 3.3.3. Nieuw IHP onderwijs.
- De gemeente voert tweejaarlijks een klantonderzoek uit om te zien hoe de samenwerking met de gemeentelijke afdeling onderwijshuisvesting ervaren wordt. Hierover leest u meer in paragraaf 3.3.5. Klanttevredenheidsonderzoek.

2.4 Voorjaarsnota 2024

Om voldoende middelen te hebben om invulling te geven aan de doelstelling in de programmabegroting is bij de voorjaarsnota 2024 extra budget beschikbaar gesteld voor programma onderwijs. Tegelijkertijd hebben we ook binnen het onderwijshuisvestingsbeleid gezocht naar mogelijkheden om bij te dragen aan de gemeentelijke bezuinigingsopgaven. In het navolgende worden deze punten nader toegelicht, beginnend met een toelichting op algemene prijsstijgingen en indexering.

2.4.1 Stijging bouwkosten en indexering

De exorbitant hoge prijsstijgingen voor het Maatschappelijk Vastgoed van de afgelopen jaren hebben zich gestabiliseerd. In de Voorjaarsnota 2022 is budget beschikbaar gesteld voor de hoge bouwkostenstijgingen. In 2023 is aanvullende compensatie beschikbaar gesteld via extra indexatie van budgetten vanwege de hoge inflatie in 2022. Daarmee is ondanks de overspannen marktsituatie van de afgelopen jaren voldoende dekking beschikbaar gekomen om de onderwijsprojecten voort te kunnen zetten op basis van prijspeil 2024.

Tot op heden werden jaarlijks zowel de uitgavenramingen van investeringsprojecten als de beschikbare budgetten geïndexeerd naar het prijspeil van het volgende jaar. De uitgaven in deze Voortgangsrapportage zijn met 4,56% geïndexeerd naar prijspeil 2025. Schoolbesturen hebben conform verordening recht op deze reguliere indexatie. Echter, in de Voorjaarsnota 2024 is besloten om eenmalig in 2025 geen indexering toe te passen op de kapitaallastenbudgetten, vooruitlopend op een structurele herziening van de grondslagen voor de berekening van deze budgetten. Voor reeds afgeronde projecten vormt dit geen probleem op de korte termijn (wel op de lange termijn), maar voor alle lopende en nog te

realiseren projecten in dit MPOHV leidt dit ertoe dat er onvoldoende dekking beschikbaar is om de projecten uit te kunnen voeren op basis van prijspeil 2025. Een nadere uitwerking hiervan vindt u in de beschrijving van de financiële situatie en risico's in hoofdstuk 5.

Een ander onderdeel in de Voorjaarsnota 2024 dat impact heeft op dit MPOHV betreft Groei in Balans. Voor de ruimtelijke investeringen in dit kader is een deel van het budget nog niet aan de begroting van Onderwijs toegevoegd. Tot op heden werden jaarlijks de budgetten voor vier jaar vooruit toegevoegd aan het desbetreffende programma. Bij deze Voorjaarsnota is dit niet gebeurd. Dit betekent dat voor projecten die wel reeds geautoriseerd zijn door de Raad en deel uitmaken van het vastgestelde kader van Groei in Balans, er nog budget vrij gemaakt moet worden binnen Groei in Balans. Dit leidt niet tot een acuut probleem bij Onderwijs, maar dient wel opgelost te zijn voor afronding van de projecten. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit opgepakt gaat worden bij de Voorjaarsnota 2025 en nemen dit niet mee als zijnde een tekort voor het MPOHV.

2.4.2 Knelpunten: Netcongestie en Zorgplicht adequate onderwijshuisvesting

Bij de Voorjaarsnota 2024 is op basis van tot dan toe bekende uitgangspunten en ramingen budget opgenomen voor Netcongestie Onderwijshuisvesting. Voor Voorjaarsnota 2025 wordt op basis van de laatste technische en project specifieke inzichten een herijking gemaakt. Voor de projecten waarvan de technische oplossing op projectniveau nu reeds helder is, is het benodigde projectkrediet in dit MPOHV aangepast. Voor de overige projecten geldt dat deze projectkredieten zullen worden aangepast en opgenomen in het Huisvestingsprogramma en MPOHV vanaf er zicht is op de technische oplossing.

Een ander in de Voorjaarsnota 2024 opgenomen onderwerp betreft de Zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting. Dit punt heeft met name betrekking op het IHP Onderwijs.

2.4.3 Bezuinigingen

De voor onderwijshuisvesting bij de Voorjaarsnota 2024 ingeboekte bezuinigingen betreffen ingeleverde budgetten die beschikbaar zijn gekomen als gevolg van planningsoptimisme. Zoals in de Voorjaarsnota staat beschreven is er sprake van planningsoptimisme in de investeringsbegroting als ervan uit wordt gegaan dat investeringen eerder gerealiseerd kunnen worden dan in werkelijkheid het geval is. Dit leidt jaarlijks tot onderbesteding op kapitaallasten en investeringsbandbreedtes.

Voor onderwijshuisvesting is nagegaan hoeveel kapitaallastebudget er incidenteel beschikbaar is, aangezien door vertraging van projecten dit budget later nodig is dan eerder was voorzien. Dit heeft ertoe geleid dat er enkele miljoenen euro's tussen 2024 en 2027 vanuit het programma Kansrijk opgroeien ingezet konden worden voor de bezuinigingen, zonder dat dit negatieve consequenties heeft voor de uitvoering van de projecten in dit MPOHV.

Of de komende jaren opnieuw sprake zal zijn van onderbesteding is op dit moment niet te voorspellen. Dit hangt sterk af van de voortgang van woningbouw in nieuwe gebieden, en die planning is vaak onvoorspelbaar. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar als we de prognoses van de inwoneraantallen van afgelopen jaren beschouwen:

Prognose inwoneraantallen ten behoeve van toekomstige jaarschijf:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bevolkingsprognose dato:						
2025	403.485	395.457	380.646	372.000	374.393	377.938
2030	432.000	431.903	422.449	422.500	409.452	401.950
2040		454.731	452.560	474.000	470.989	472.767

Vanaf de start van het MPOHV sturen wij op bevolkings- en leerlingaantallen 2025 en 2030. De bovenstaande tabel laat zien dat de verwachte inwoneraantallen bij elke nieuwe bevolkingsprognose naar beneden wordt bijgesteld. Aangezien we ver vooruit moeten plannen en programmeren voor de realisatie van scholen, maken deze wisselende inzichten het vaak lastig om juist te programmeren en budgetteren en is onderbesteding en planningsoptimisme in dit geval moeilijk te voorkomen. Ook voor de toekomst blijft dit een uitdaging om te voorspellen.

In 2024 is een nieuw bezuinigingstraject gestart; de Hervormingsagenda. Deze dient om tot een sluitende gemeentebegroting te komen op de lange termijn. Of dit invloed zal gaan hebben op het programma Onderwijs is nog niet bekend.

3 Moderne en toekomstbestendige schoolgebouwen

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidsmatige kaders, hier volgen wij de lijn van de door de raad vastgestelde [visie op moderne en toekomstbestendige schoolgebouwen](#). De visie bestaat uit 4 pijlers:

- Een passende school, nabij huis
- Gezond stedelijk leven voor ieder kind
- Efficiënte samenwerking
- Duurzame schoolgebouwen

3.1 Een passende school nabij huis

3.1.1 Gebiedsontwikkelingen

In de stad worden nieuwe woonwijken ontwikkeld en daarbij ontstaat logischerwijs ook de vraag naar maatschappelijke voorzieningen, waaronder onderwijshuisvesting. Omdat deze wijken veelal worden ontworpen in een hoge bebouwingsdichtheid is vroegtijdige betrokkenheid van de gemeente en waar mogelijk schoolbesturen nodig. Het schoolgebouw maakt in deze nieuwe wijken vaak integraal onderdeel uit van een groter bouwblok of soms zelfs gebouw.

Op dit moment zijn de woonwijken Merwedekanaalzone deelgebied 5, Groenewoud, Cartesiusdriehoek (inclusief 2^e Daalsedijk), Haarrijn en Beurskwartier 1 in ontwikkeling. Voor al deze wijken geldt dat de stedenbouwkundige eisen en het ambitieniveau van de gemeente Utrecht hoger ligt dan in bestaande wijken in de stad. Dat betekent voor onderwijshuisvesting dat de kosten voor het realiseren van schoolgebouwen in deze nieuwe wijken, al dan niet in combinatie met een accommodatie voor bewegingsonderwijs, niet binnen de huidige normkosten kan plaatsvinden. Via voorjaarsnota's in de afgelopen jaren is voorzien in extra benodigde middelen, zodat integrale voortgang op de ontwikkeling van deze gebieden mogelijk is. De uitvoering van deze projecten blijft kwetsbaar, daar op deze wijze bouwen gepaard gaat met een grotere complexiteit, waaronder de afstemming tussen een veelheid aan partijen.

Merwede deelgebied 5 Blok 12 – Basisschool (KSU/PCOU)

Het nieuwbouwproject Merwede, bestaande uit een school voor basisonderwijs inclusief een in pandige fietsenstalling en een gymzaal op het dak, zit aan het eind van de fase van het definitief ontwerp (DO). Naar verwachting kan eind 2024 worden overgegaan tot publicatie van de aanbesteding, waarna gestart kan worden met de bouw. Als gevolg van onder andere vertraging in de beroepsprocedure bij de Raad van State is er druk ontstaan op de planning. Dit heeft, naast gevolgen voor de financiën, ook tot gevolg dat het schoolgebouw door het schoolbestuur later in gebruik kan worden genomen dan gepland.

School voor voortgezet onderwijs in Merwedekanaalzone deelgebied 5 (NUOVO)

In de eerste fase (blok 3) staat de unilocatie van X11 (VO school van NUOVO) geprogrammeerd. Blok 3 is een samengesteld gebouwensemble dat bestaat uit een openbare fietsenstalling, school voor voortgezet onderwijs, commerciële ruimte, sporthal en woongebouw. In de programmering is voorzien in een gebouw voor maximaal 1.000 leerlingen. Het schetsontwerp voor de VO-school X11 in de Merwedekanaalzone is klaar. Alle opdrachtgevers en het Kwaliteitsteam Merwede zijn akkoord en positief over het Schetsontwerp voor blok 3. Daarmee kan de aanbesteding voor het ontwerpteam voor het maatschappelijk vastgoed in blok 3, waar de school deel van uitmaakt, volgens planning starten.

In de toekomstige situatie kent de Europalaan ongeveer 10.000 motorvoertuigen (mvt) per etmaal. Dit komt overeen met de grenswaarde die wordt gesteld binnen de Nota Volksgezondheid. Op wegen met meer dan 10.000 mvt dient een afstand van minimaal 50 meter te worden aangehouden. Het aanhouden van die afstand is binnen de verkaveling van Merwede Kanaalzone en de wensen van het schoolbestuur niet mogelijk, circa 15% van het gebouw valt binnen de 50 metergrens. Om zeker te zijn dat de luchtkwaliteit binnen tenminste gelijkwaardig is met scholen die op meer dan 50 meter van een drukke binnenstedelijke weg, gaan we er nu vanuit dat er maatregelen op gebouwniveau nodig zijn ter bescherming van de gezondheid van de leerlingen tegen negatieve milieufactoren. Uiteraard zal in de uitwerking van de volgende fasen van het ontwerp hier extra aandacht voor zijn, en worden binnen de gestelde ruimtelijke, programmatische en financiële kaders zorgvuldige afwegingen van de beheersmaatregelen gemaakt.

Cartesius – Basisschool (SPO Utrecht)

De ontwerpfase van het nieuw te bouwen kindcentrum bestaande uit een basisschool en kinderdagverblijf met een inpandige fietsenstalling en een sporthal onder 1 dak, wordt afgerond en de omgevingsvergunning is inmiddels al verleend. Als gevolg van netcongestie hebben we eind vorig jaar de aanbesteding voor de bouw on ‘hold’ gezet, waardoor druk ontstaat op de planning. Dit heeft, naast gevolgen voor de financiën, ook tot gevolg dat het kindcentrum later in gebruik kan worden genomen dan gepland. Er wordt hard gewerkt aan mogelijke oplossingen voor de netcongestie. Het Kindcentrum Cartesius wordt voorlopig voorzien in tijdelijke huisvesting aan de Frederik van Eedenstraat.

Groenewoud – Basisschool (Wijs!)

Het bestemmingsplan voor de nieuwe gebiedsontwikkeling PARK Groenewoud is in augustus 2023 ter inzage gelegd. De bestemmingsplanprocedure loopt naar verwachting nog tot eind 2024. De start van de bouw van de eerste woningen staat voorlopig gepland in het 3^e kwartaal 2026. De eerste gesprekken ter voorbereiding voor een nieuw te bouwen kindcentrum bestaande uit een basisschool en kinderdagverblijf met een (inpandige) fietsenstalling en een gymzaal, zijn inmiddels opgestart met schoolbestuur Wijs!

Haarrijn – Basisschool (KSU)

Er is bezwaar ingediend op het bestemmingsplan woningbouw Haarrijn en Haarrijnseplas welke zorgt voor vertraging. Op 5 augustus is het bezwaar behandeld. De uitspraak wordt november 2024 verwacht. Naar verwachting worden de eerste woningen in 2027 opgeleverd. In de nieuwe wijk is een basisschool geprogrammeerd met een gymzaal en kinderopvang.

Beurskwartier deelgebied 1 – Basisschool (schoolbestuur nader te bepalen)

Voor de gebiedsontwikkeling Beurskwartier is het stedenbouwkundig plan recent (juni) vastgesteld. Samen met de gebiedsontwikkelaars worden op dit moment de uitgangspunten en kaders besproken om te komen tot de realisatie van een school voor basisonderwijs in combinatie met kinderopvang en een gymzaal. De ambitie is om de school tegelijkertijd op te leveren met de eerste woningen in fase 1, volgens de voorlopige planning in 2028.

3.1.2 Sluiting, fusie en stichting scholen

Sluiting dislocatie Daltonschool Laan van Puntenburg

De sluiting van de OBS Puntenburg is bij de beantwoording van de mondelinge vragen nader toegelicht, zie MV 5 Een leefbare en groeiende Binnenstad vraagt om behoud school aan de Laan van Puntenburg

Sluiting Aurelius

De sluiting van het Aurelius het afgelopen jaar is bij de beantwoording op de schriftelijke vragen nader toegelicht, zie SV 2024 nr. 38 Ontzettend snelle sluiting Aurelius College.

Fusie Brede voorziening Hart van Noord/Kanaleneiland

Op basis van de verkenning naar een nieuwe toekomst voor het onderwijsaanbod in Kanaleneiland Noord hebben de bestuurders van KSU, PCOU Willibrord en SPO Utrecht het voorgenomen besluit genomen tot samenvoeging van de scholen De Zeven Gaven, De Lukasschool en De Panda in Hart van Noord tot één nieuwe school per 1 augustus 2025 samengaan. De nieuwe school wordt juridisch ondergebracht onder het bevoegd gezag van PCOU Willibrord. Door de fusie ontstaat een beter onderwijsaanbod voor het dalend aantal leerlingen in Kanaleneiland Noord en is efficiëntere samenwerking mogelijk en minder sprake van versnippering. Alle scholen staan open voor leerlingen van alle culturele achtergronden en geloofsovertuigingen en geven daar in hun onderwijs op soortgelijke wijze invulling aan. De schoolbesturen hebben aangegeven zich in te zetten voor het behoud van kleine klassen. Daarnaast heeft deze fusie een effect op de huisvestingssituatie van de scholen en andere gebruikers van het gebouw. Het biedt mogelijkheden voor verbreding van de kinderopvang (in combinatie met de bestaande voorschoolse educatie en BSO). De kosten voor het aanpassen van een schoolgebouw vallen in principe onder de verantwoordelijkheid van de school. Scholen ontvangen hiervoor middelen van het rijk. Als gemeente gaan wij onderzoeken of en hoe we financieel kunnen bijdragen aan het optimaliseren van Hart van Noord.

Nieuwe initiatieven (Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen)

Het starten van een nieuwe school verloopt sinds juli 2021 via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgens de 'Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen'. In 2023 heeft zich één initiatiefnemer aangemeld voor de gemeente Utrecht. Het ging om een brede VO school. Deze initiatiefnemer heeft zijn aanvraag uiteindelijk ingetrokken. In 2024 heeft zich één initiatiefnemer aangemeld voor de gemeente Utrecht. Het gaat om een basisschool op islamitisch grondslag. Voor 1 november 2024 wordt bekend of er daadwerkelijk een aanvraag is ingediend. De besluitvorming van OCW volgt dan vóór 1 juni 2025.

3.1.3 Utrechtse Kindcentra

We spreken van een Utrechts kindcentrum (UK) wanneer er een intensieve samenwerking bestaat tussen tenminste een school en een kindpartner om kinderen van 0-12 jaar zo goed mogelijk te ondersteunen via een doorlopende ontwikkelingslijn en pedagogische begeleiding. Deze samenwerking betreft onderwijs samen met voorschoolse educatie en/of bso en/of kinderdagopvang en/of overige partners zoals bijvoorbeeld zorgpartners waar men intensief samenwerkt aan de toekomst van het kind. Deze samenwerking kan plaatsvinden onder één dak, maar kan ook in de (directe) nabijheid van elkaar. De gemeente ondersteunt en faciliteert de vorming van Utrechtse kindcentra en huisvesting kan daarbij een middel zijn.

Zoals aangegeven in de Kwartaalbrief onderwijs 2e kwartaal 2024 dragen De Utrechtse Kindcentra bij aan soepele overgangen op cruciale momenten in de schoolloopbanen en binnen de schooldag. Met het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra geven we sturing, ondersteuning en uitvoering aan het realiseren van Utrechtse Kindcentra. Dit uitvoeringsplan wordt momenteel herijkt zodat het beter aansluit bij de beleidsmatige ambities en de uitvoeringspraktijk. Over de uitkomsten van deze herijking wordt uw raad in Q1 2025 geïnformeerd. Bij het opstellen van de nieuwe meerjarenstrategie onderwijshuisvesting, het integraal huisvestingsplan (IHP 2026-2041), kijken we zowel op stedelijk- als op wijkniveau naar de (toekomstige) behoefte versus de huidige capaciteit van de schoolgebouwen. De wijkanalyses en de gesprekken hierover met schoolbesturen helpen om gezamenlijk keuzes te maken over onder andere de invulling van leegstand binnen scholen, de spreiding van scholen over de stad, en nut en noodzaak van nieuwbouw. De realisatie van Utrechtse kindcentra wordt hierbij betrokken.

Voorschoolse Educatie

Er zijn momenteel 97 groepen kinderen in Utrecht welke gebruik maken van de Voorschoolse Educatie. Het overgrote deel van deze groepen zijn gehuisvest in gemeentelijk vastgoed, waarvan circa 70% zelfs is gehuisvest in onze basisscholen. Circa 50% van de VE-groepen zijn gevestigd in wijken met een lage SES-score.

BSO

Er zijn momenteel 75 locaties in Utrechtse schoolgebouwen waar BSO is voorzien. Er zijn verschillende organisaties welke de BSO verzorgen.

Kinderdagverblijf/Zorg

In diverse schoolgebouwen en MFA's wordt al intensief samengewerkt door scholen met een kinderdagverblijf (al dan niet in combinatie met BSO en/of VE) of een zorgpartner (speciaal onderwijs). Momenteel zijn we bezig met de voorbereidingen van meerdere plannen voor realisatie van kindcentra in o.a. nieuwe gebiedsontwikkelingen (Cartesius, Groenewoud, Beurskwartier, Haarrijn, Merwede) en het speciaal onderwijs.

3.2 Gezond stedelijk leven voor ieder kind

3.2.1 Groene schoolpleinen

De 'Nadere regel speelplaatsen van scholen' die in 2021 in werking is getreden heeft als doel om alle schoolpleinen in Utrecht te vergroenen. Met deze regeling zijn in de afgelopen drie jaar aan 31 scholen subsidie toegekend om het schoolplein te vergroenen, waarvan nu 12 schoolpleinen zijn afgerond. Schoolbesturen en scholen zijn positief over de regeling om schoolpleinen zowel te vergroenen en klimaat adaptief in te richten, als ook tot een plek te maken die uitnodigt tot spelen.

Motie 23/M248 sluit aan bij de ambitie om groene schoolpleinen juist in buurten met een lage SES-score te realiseren. Om invulling aan de strekking van deze motie te geven werken wij aan een nieuwe nadere regel waarmee wij binnen de huidige financiële kaders de middelen verdelen volgens het principe 'Ongelijk investeren in gelijke kansen' worden verdeeld. Uitgaand van het aantal nog te vergroenen schoolpleinen en het resterend budget ontvangen scholen in de wijken met een lage SES-score dan een hoger bedrag. Dit betekent dat voor scholen in de overige wijken het aan te vragen bedrag lager wordt.

Naast de herverdeling van de beschikbare middelen binnen de Nadere regel, werken we aan het verder vereenvoudigen en toegankelijker maken van de regeling. Daarbij kijken we naar het integreren van de 'Nadere regel subsidie watervriendelijk maatschappelijk vastgoed', zodat scholen in één keer een bijdrage voor een groen en blauw schoolplein kunnen aanvragen.

Bij de bespreking van de voorjaarsnota heeft de wethouder toegezegd in beeld te brengen wat het betekent en wat nodig is om ook schoolpleinen in het voortgezet onderwijs te vergroenen. De huidige subsidieregeling voor groene schoolpleinen is primair bedoeld voor basisscholen omdat deze leerlingen spelen in de buitenruimte. De regeling groene schoolpleinen sluit scholen voor voortgezet onderwijs niet uit. Het is aan de schoolbesturen om het initiatief te nemen en een aanvraag voor vergroening in te dienen.

Wanneer we ook VO scholen willen stimuleren tot groene pleinen vraagt dat om een andere (aanvullende) aanpak en aanvullende financiële middelen. De huidige benadering van scholen door Utrecht Natuurlijk is gericht op spelen, natuureducatie, scholen in de wijk, ouderparticipatie etc. In het voortgezet onderwijs heeft een groen schoolplein een andere betekenis.

Een antwoord op de toezegging van de wethouder zal uiterlijk in december naar de raad worden gestuurd.

3.3 Efficiënte samenwerking

3.3.1 Verordening huisvesting scholen

De verordening wordt elk jaar verbeterd in overleg tussen schoolbesturen en de gemeente. Op dit moment zijn er alleen voorstellen die geld kosten. Vanwege de huidige financiële situatie hebben we besloten om de verordening over schoolhuisvesting voorlopig niet te veranderen. Grote wijzigingen kunnen daarnaast beter worden overwogen in de beleidsnota over het IHP.

3.3.2 Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)

Op 25 april jl. is er door uw raad een unaniem positief besluit genomen in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de [Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027](#) en de bijhorende vijf hoofdthema's:

1. sociaal-emotionele ontwikkeling,
2. stevige basis voor ontwikkeling,
3. flexibel samenwerken en huisvesten,
4. versterking van de professional en
5. doorlopende ontwikkellijn.

De UOA fungeert als een van de richtinggevende documenten bij het opstellen van het Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041. Momenteel worden de ambities uit de UOA nader uitgewerkt in jaarplannen. Hierin wordt ook de nadere uitwerking van de ambities die raken aan onderwijshuisvesting meegenomen. Uw raad wordt hierover via de kwartaalbrief Q3-2024 geïnformeerd.

3.3.3 Nieuw IHP Onderwijs 2026 – 2041

De stand van zaken van het nieuwe IHP onderwijs is behandeld in de [contourenbrief Ontwikkeling Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041](#) van 24 juni 2024. In deze brief wordt tevens ingegaan op de wijze waarop invulling gegeven wordt aan de moties die zien op het IHP. Daarin is ook de stand van zaken over de herijking van de normbedragen voor de bouw van scholen beschreven. Dit najaar ontvangt Uw raad de beleidsnota over het IHP.

3.3.4 Onderwijsloket

Schoolbesturen doen hun aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen online via het onderwijsloket. Dit loket ondersteunt schoolbesturen in de te volgen stappen en biedt alle informatie en gegevens op basis waarvan de aanvragen worden ingediend en behandeld. Het onderwijsloket is nu drie jaar in gebruik. Met de feedback die wij van de schoolbesturen ontvangen passen wij het onderwijsloket gaandeweg aan op de werkwijze in de gemeente Utrecht en de wensen van gebruikers.

3.3.5 Klanttevredenheidsonderzoek

In 2023 is het tweejaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd dat de VGU informatie geeft over de tevredenheid van huurders en gebruikers van gemeentelijk vastgoed. In dit onderzoek komt de samenwerking met scholen die gehuisvest zijn in schoolgebouwen in eigendom van de gemeente aan de orde. Uit de respons vanuit onderwijs in dit onderzoek bleek dat

- 33% aangeeft dat zij weinig moeite moeten doen om een huisvestingsvraag afgehandeld te krijgen en 33% niet meer moeite dan verwacht
- 80% tevreden is over de vindbaarheid van de VGU bij klachten, schade of storing
- 43% tevreden is over het vastgoed waarvan zij gebruik maken

3.3.6 Afspraken voortgezet onderwijs

Zoals beschreven in de Kwartaalbrief Onderwijs 2^e kwartaal 2024, hebben de gemeente en de betrokken schoolbesturen in juni een intentieverklaring getekend waarin zij afspraken hebben herijkt over de groei en huisvesting van de Utrechtse middelbare scholen.

Concreet betekent dat afspraken over de (gefaseerde) groei van het Gregorius (Descart en Waldorf), Unic, X11, de Passie en het Al Amana college. Ook is afgesproken Al Amana college te huisvesten in het nog te realiseren VO Overvecht. NUOVO start een nieuwe school op de plek van het oude PvO onder de naam "School aan de Singel". Daarnaast zijn afspraken gemaakt het loslaten van de groeifafspraken van Kranenburg, Pouwer en Trajectum. Voor de overige scholen is afgesproken dat zij vasthouden aan de huidige omvang van de school, passend bij de huidige huisvesting. Over de concrete (tijdelijke) huisvesting van een aantal scholen lopen de gesprekken nog. Dit geldt onder meer voor de huisvesting van de ISK-leerlingen die nu op vier locaties gehuisvest zijn. De herijkte afspraken krijgen een plek in het Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041. Dit betekent dat deze afspraken in principe gelden voor de duur van het IHP. Tegelijkertijd kunnen door veranderingen in de stad zaken ook op een later moment om een herijking vragen. Ook betekent voorgaande dat de afspraken pas definitief vastgesteld zijn wanneer het Integraal huisvestingsplan door de raad is vastgesteld en de middelen hiervoor door de raad zijn toegekend.

3.4 Duurzame gebouwen

Het onderwerp Duurzame gebouwen gaat het beperken van de energiebehoefte, dit wordt verder uitgewerkt in het komende IHP. Het gaat echter ook over op welke wijze wij schoolgebouwen voor langdurig gebruik kunnen inzetten. We vinden het belangrijk dat bestaande en nieuwe schoolgebouwen mee groeien met de veranderende inzichten en gebruik. Hierdoor zijn er soms aanpassingen aan gebouwen noodzakelijk of worden aanvullende eisen gesteld. Dit hoofdstuk gaat in op (technische) actualiteiten die betrekking hebben het duurzaam inzetten van de schoolgebouwen.

3.4.1 Netcongestie

De regio Utrecht kampt met netcongestie, waardoor het elektriciteitsnet de toenemende vraag door groei en verduurzaming niet aankan. Nieuwe grootverbruikaansluitingen staan op een wachtlijst tot mogelijk 2029. Dit heeft grote gevolgen voor woningbouw en gemeentelijke projecten. Als de congestie verder toeneemt, kunnen zelfs kleinverbruikaansluitingen worden beperkt, wat de bouw van huizen en installatie van laadpalen belemmert. De provincie Utrecht coördineert samen met verschillende partijen een noodplan om verdere verergering te voorkomen, met maatregelen zoals congestiemanagement, netbewuste woningbouw en hybride warmtepompen als mogelijke oplossingen.

Onderwijshuisvesting

Netcongestie bemoeilijkt de tijdige realisatie van onderwijshuisvesting en de maatschappelijke voorzieningen die daarmee verbonden zijn (zoals kindcentra en zorgaanbieders in geval van speciaal onderwijs). Stedin heeft op 18 oktober 2023 aangegeven dat er geen grootverbruik aansluitingen meer worden afgegeven, maar dat alle aanvragen hiervoor op een wachtlijst worden geplaatst tot het moment dat er weer voldoende capaciteit beschikbaar is. De verwachting is dat dit minimaal tot 2030 en mogelijk langer het geval zal zijn. Een grootverbruik aansluiting is nodig om een gebouw van het gas af te kunnen koppelen of om nieuwbouwprojecten te kunnen aansluiten op de benodigde stroomvoorziening. Door het ontbreken van de benodigde elektriciteitscapaciteit dreigen projecten per direct stil te komen liggen. Technische oplossingen worden onderzocht en ander uitgewerkt om aan onze wettelijke taak te kunnen blijven voldoen, zoals de (tijdelijke) inzet van accu's.

Op basis van het verduurzamingsbeleid leveren wij renovaties van schoolgebouwen gasloos op. Vanuit de wettelijke taak die de gemeente heeft voor onderwijshuisvesting hebben wij gezocht naar mogelijkheden om de netcongestieproblematiek het hoofd te bieden. Wij hebben ervoor gekozen bij renovatieprojecten voorlopig aan het gas te blijven en nemen wij de volgende maatregelen en uitgangspunten (zie ook [Raadsbrief Gevolgen Netcongestie en tijdelijke maatregel renovatieprojecten](#)):

- We maken de renovatieprojecten nu niet volledig aardgasvrij, maar aardgasvrij-ready;
- We verduurzamen het gebouw en bereiden de installaties met behulp van een hybride oplossing (bijvoorbeeld een hybride warmtepomp) wel voor om in de toekomst van het gas af te gaan;
- Zodra de netbeheerder weer aansluitcapaciteit heeft, maken we de gebouwen alsnog volledig aardgasvrij.

Daarmee worden de kosten voor de lease van de accu's bij renovatieprojecten voorkomen.

3.4.2 MuWi-Vloeren

Nadat bij een Rotterdamse school een vulelement uit een zogenaamde MuWi vloer naar beneden was gevallen, hebben wij van het Ministerie van Binnenlandse zaken het verzoek ontvangen om te inventariseren of er schoolgebouwen en gymzalen zijn gebouwd volgens het MuWi-systeem. Bij het MuWi-systeem bestaat de vloer uit betonnen balken waartussen betonnen vulelementen zijn geplaatst. Naar aanleiding van dit verzoek hebben wij de schoolbesturen gevraagd een inventarisatie en inspectie uit te voeren in de gebouwen en gymzalen die juridisch eigendom zijn van de schoolbesturen. Ook zijn de schoolgebouwen en gymzalen in eigendom van de gemeente geïnspecteerd. Hierbij is bij één schoolgebouw (in juridisch eigendom van het Schoolbestuur) minimale schade geconstateerd. Tijdens de zomervakantie is deze schade gerepareerd, zodat er geen overlast is voor de gebruikers.

3.4.3 Academie Tien en rapport Solgu

Wij vinden het belangrijk dat onze schoolgebouwen voor iedereen toegankelijk zijn. Wij stellen daarom aanvullende eisen die aansluiten bij de UST (Utrecht Standaard Toegankelijk). Bij de oplevering van Academie Tien is het gebouw door Solgu op toegankelijkheid getoetst. Uit de rapportage blijkt het gebouw voor mensen met een beperking moeilijk zelfstandig te gebruiken is. Het rapport van Solgu laat achteraf zien dat we meer hadden moeten doen om het schoolgebouw en de sporthal toegankelijker te maken. In het ontwerp is uiteraard rekening gehouden met de eisen binnen het bouwbesluit, die ook eisen dat het volledige gebouw toegankelijkheid is. De UST stelt echter hogere eisen. Uiteraard is gezien welke maatregelen achteraf nog tot verbeteringen kunnen leiden. Om dit in de toekomst te voorkomen zijn een aantal acties uitgezet; zoals het beter borgen van de UST-uitgangspunten in de Uniforme Werkwijze VGU voor zowel nieuwbouw- als renovatieprojecten. Tevens zijn er kennisdragers in de organisatie aangesteld die als vraagbaak optreden, maar ook werken aan het vergroten van het bewustzijn en de kennis over duurzaamheid bij collega's. Solgu wordt hierin ook betrokken. Door toegankelijkheid te blijven toetsen in de verschillende fases van een project, inclusief de oplevering, leren we bij elk project hoe het bij een volgend project nog weer beter kan.

4 Uitvoering en planning

4.1 Huisvestingsaanvragen

Elk jaar dienen de Utrechtse schoolbesturen aanvragen in voor de huisvesting van hun scholen. Het gaat om voorzieningen zoals (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding, maar ook huurvergoedingen en eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Met de schoolbesturen wordt voorafgaand aan het indienen van deze aanvragen afgestemd of de meerjarenplanning, waarin (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding staat opgenomen, nog op koers ligt. Voor 2025 ontvingen wij 101 aanvragen. Alle aanvragen hebben wij getoetst en beoordeeld aan de hand van de Verordening. In het concept huisvestingsprogramma worden 74 aanvragen toegekend en 27 aanvragen afgewezen. Redenen voor afwijzing zijn bijvoorbeeld dat de school er geen recht op heeft of dat de aangevraagde fase (deel bouwbudget) is uitgesteld door vertraging.

Naast de aanvragen vanuit schoolbesturen zijn er ook voorzieningen waar de gemeente zelf zorg voor draagt, zoals grondaankopen, verhuiskosten, nieuwbouw gymzalen, renovatie van MFA's en tijdelijke huisvesting. Ook deze voorzieningen zijn op het concept huisvestingsprogramma geplaatst.

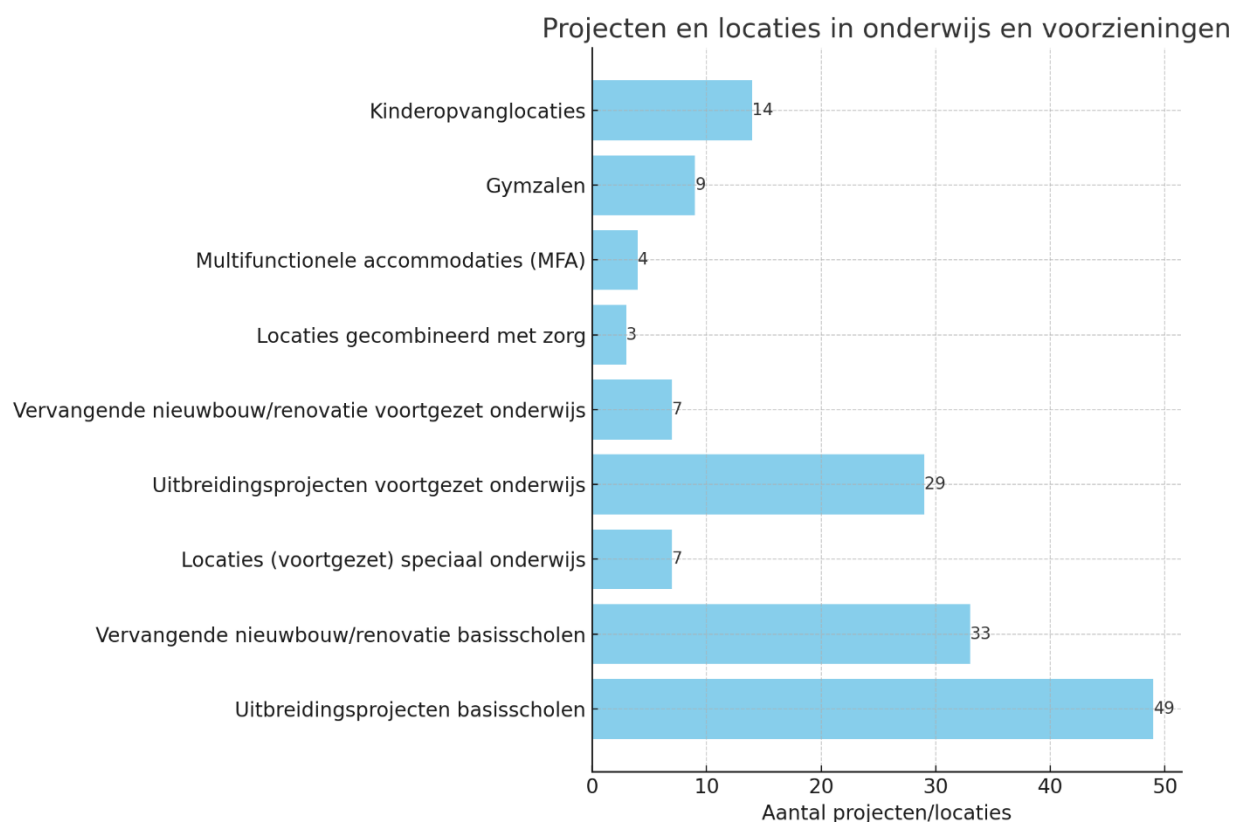
Het totaal van de benodigde middelen voor het huisvestingsprogramma scholen 2025 wordt opgenomen in de Programmabegroting 2025. Na instemming van de raad, besluit het college in november 2024 over het definitieve huisvestingsprogramma.

Tabel 3 Overzicht Huisvestingsaanvragen huisvestingsprogramma 2025

Voorziening	Toegekend	Afgewezen	Totaal
Nieuwbouw, renovatie of uitbreiding school of gymzaal	16	14	30
Medegebruik of in gebruik nemen school of gymzaal	11	2	13
Aanvragen extra ruimte voor niet onderwijsfunctie (UKC)	0	2	2
Groen schoolplein	10	0	10
Eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket	12	5	17
Herstel constructiefout	4	4	8
Huur sportterrein	21	0	21
	74	27	101

4.2 Totaaloverzicht MPOHV

Waar het huisvestingsprogramma slechts één jaarschijf omvat, omvat het MPOHV bij vaststelling de programmering voor de periode 2016-2025. Nu het einde van deze periode nadert zien we dat veel projecten die weliswaar in deze periode in gang worden gezet, niet (geheel) kunnen worden afgerond. Zij kennen een uitloop in de jaren hierna. Hieronder volgt een overzicht van het aantal projecten per categorie die we gedurende de looptijd van het MPOHV aanpakken:

Voor een specificatie van deze projecten inclusief de status van de voortgang, verwijzen we u naar bijlage A. Van de projecten die geheel afgerond en financieel afgesloten zijn, wordt in bijlage B een nadere toelichting gegeven over wat er in de afgelopen jaren bereikt is met het project. Deze bijlagen worden expliciet toegevoegd aan deze Voortgangsrapportage als openbare informatie ten aanzien van wat er bereikt is, dit naar aanleiding van de Schriftelijke raadsvragen 2024, nummer 5.

4.3 Opgeleverde bouwprojecten in 2024

In 2024 verwacht de gemeente de oplevering van 9 bouwprojecten om de onderwijshuisvesting van honderden leerlingen mogelijk te maken.

School	Straat	Type project	
Onder de Bogen 2	Hof van Monaco	Nieuwbouw	(jan. 2024)
Kindcentrum Willibrord	Pastoor Ohllaan	Uitbreiding	(febr. 2024)
Sportcampus LRC	Maartvlinder	Verbouw	(febr. 2024)
Academie 10	Berlijnplein	Nieuwbouw	(april 2024)
Jenaplanschool Zonnewereld	Passiebloemweg	Nieuwbouw	(mei 2024)
X11	Van Bijnckershoecklaan	Tijdelijke huisvesting	(juli 2024)
Descart (St. Gregoriuscollege)	Grebbeberglaan (MFA Nieuw Welgelegen)	Verbouw	(aug. 2024)
Al Amana College	Noordse Parklaan 2-4	Tijdelijke huisvesting	(aug. 2024)
Van Asch van Wijkschool	Louis Couperusstraat 85	Renovatie	(okt.2024)
De Kleine Vliegenier	Mariëndaalstraat /Thorbeckelaan	Tijdelijke huisvesting	(dec. 2024)

Onder de Bogen 2

Onder de Bogen is snel gegroeid en heeft een tweede schoolgebouw geopend op 8 januari 2024, met een feestelijke opening op 29 januari. De dependance ligt naast het hoofdgebouw en is verbonden door een openbaar speelplein, wat extra speelruimte biedt in de wijk. Het gebouw is energieneutraal met zonnepanelen op het dak en nestkasten voor vleermuizen en huismussen in de gevels. De fietsenstalling is inpandig, en het gebouw huisvest een transformator voor de wijk. Kunstenaar Sanja Medić ontwierp samen met leerlingen een opvallend straatkleed van gekleurde klinkers op het nieuwe schoolplein.

Uitbreiding Kindcentrum Willibrord

De Willibrordsschool in Vleuten is in februari 2024 uitgebreid met zes nieuwe onderwijsruimtes en drie kinderopvangruimtes, om ruimtegebrek door het toenemende aantal leerlingen op te lossen. Dit maakt de school een Utrechts Kindcentrum voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Het oudste deel van het gebouw is gesloopt, en zes bestaande ruimtes zijn vervangen, waardoor er nu vijftien groepsruimten zijn. De uitbreiding is duurzaam en diervriendelijk gebouwd, passend bij de gemeentelijke beleidsdoelen. De kinderopvangruimtes zijn door een kinderopvangorganisatie gefinancierd.

Sportcampus Leidsche Rijn

De Sportcampus Leidsche Rijn is een modern schoolgebouw dat ruimte biedt aan 1.700 leerlingen en beschikt over een sporthal met drie afzonderlijke zaaldelen. Het project begon in 2019, en in mei 2021 werd de functionele aanpassing van het schoolgedeelte met succes afgerond. Dit betekende onder andere dat het pand werd aangepast van twee naar één schooldeel, waarbij ook achterstallig onderhoud werd aangepakt en bouwfouten uit 2005 werden hersteld.

In februari 2024, drie jaar later, is ook het energieconcept, vanuit de Versnellingsopgave Energieneutraal Maatschappelijk Vastgoed, volledig afgerond. Het gebouw is nu niet alleen gasloos, maar ook energieneutraal. Er is tevens veel aandacht besteed aan de duurzame inrichting van het terrein. Het

gebied heeft een groene, parkachtige uitstraling gekregen, met bomen die in de zomer voor schaduw zorgen en wadi's die natuurlijke afwatering mogelijk maken tijdens regenachtige dagen.

Om leerlingen bewust te maken van het energieverbruik en de CO2-besparing, is er een speciaal dashboard ontwikkeld. Dit dashboard toont nauwkeurig hoeveel energie er wordt opgewekt en verbruikt en is op verschillende plaatsen in het gebouw te zien. De Sportcampus Leidsche Rijn is daarmee niet alleen een voorbeeld van moderne en duurzame onderwijshuisvesting, maar ook van de actieve betrokkenheid van leerlingen bij duurzaamheid. Momenteel worden de laatste optimalisaties in het beheer doorgevoerd.

Academie 10

Het gebouw aan het Berlijnplein 300 is een multifunctioneel complex dat onderdak biedt aan zowel de school Academie Tien als de gemeentelijke Sporthal Het Plein. Het gebouw beschikt over een openbaar toegankelijk dakplein, dat is voorzien van groenvoorzieningen, zitplekken, een basketbalveld en een pannakooi. Dit dakplein dient als ontmoetingsplek voor buurtbewoners en biedt ruimte voor recreatie en sport. Daarnaast zijn er kassen op het dak waarin leerlingen en buurtbewoners samen werken aan groenonderhoud. Het gebouw is ontworpen om een centrale rol te spelen in zowel onderwijs als buurtactiviteiten, met een sterke focus op duurzaamheid en gemeenschapsvorming.

Jenaplanschool Zonnwereld

Het nieuwe gebouw van de Jenaplanschool De Zonnwereld aan de Passiebloemweg is klaar. De school verhuist tijdens de zomervakantie van MFA Weide Wereld naar het nieuwe gebouw. Vanaf 26 augustus 2024 krijgen de leerlingen les in het nieuwe gebouw. Ook de buitenruimte met de zitelementen van het kunstwerk de 'Möbius Bench' is klaar. Tussen De Zonnwereld en OBS Vleuterweide ligt een openbaar gebied dat door beide scholen en de buurt gebruikt kan worden. De omgeving is een bijna parkachtige openbare plek geworden met volop ruimte voor sport en spel en schaduw- en zitplekken. Het plein is ook buiten schooltijden open voor kinderen en buurtbewoners.

Tijdelijke huisvesting X11 Van Bijkershoeklaan

Het afgelopen jaar is het deel van X11 dat aan de Noordse Parklaan gehuisvest was, verhuist. Op de locatie van Bijkershoeklaan/Grebbenberglaan kan een betere invulling gegeven worden aan het onderwijs. De school zal hier gehuisvest blijven tot aan de oplevering van het nieuwe school gebouw in de Merwedekanaalzone.

MFA Nieuw Welgeleden voor Descart

De multifunctionele accommodatie 'Nieuw Welgelegen' aan de Grebbeberglaan 7 is het afgelopen jaar verbouwd en energiezuiniger gemaakt. Op 12 augustus 2024 verhuist de creatieve middelbare school Descart hiernaartoe. Descart biedt havo- en vwo-onderwijs, met een focus op design, science en art. Vanaf 28 augustus 2024 starten de lessen. Het gebouw is aangepast met danszalen, muziekstudio's, een theater en bètalabs. Er is een fietsenstalling voor 1400 fietsen en de leerlingen gebruiken de sportzalen en sportpark Zwaluwen. De verbouwing omvatte ook energiebesparende maatregelen. MFA Nieuw Welgelegen is verbouwd ten behoeve van de huisvesting van het St. Gregoriuscollege. De oplevering vond conform planning plaats in juli 2024, zodat de school het gebouw in gebruik kan nemen bij de start van schooljaar 2024/2025.

Tijdelijke huisvesting Al Amana

Op 26 augustus 2024 opent het Al Amana College, een nieuwe middelbare school in Utrecht, aan de Noordse Parklaan en Lagenoord. De school start met mavo-, havo- en vwo-klassen en begint met 200 leerlingen. Dit aantal groeit de komende jaren naar maximaal 1000. De gebouwen worden geleidelijk verbouwd terwijl de school er gebruik van maakt. Vanwege de verwachte groei zoekt de school samen met de gemeente naar een grotere, permanente locatie.

Van Asch van Wijckschool

Het schoolgebouw van de Van Asch van Wijckschool voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Het gebouw krijgt o.a. een nieuw ventilatiesysteem, betere isolatie en een andere indeling die beter past bij de manier van lesgeven. Daarbij blijven de karakteristieke elementen van het gebouw in het ontwerp belicht en behouden. Vanwege netcongestie is dit het eerste schoolproject waarbij een accu-container buiten wordt geplaatst. De start werkzaamheden was oktober 2023 en de oplevering staat gepland voor oktober 2024.

THV Basisschool De Kleine Vliegenier

De schoolgebouwen aan de Mariëndaalstraat 25 en Thorbeckelaan 5 worden opgeknapt. Deze verouderde gebouwen zullen vanaf eind december 2024 tijdelijk onderdak bieden aan basisschool De Kleine Vliegenier en de buitenschoolse opvang, terwijl hun eigen gebouw (C. van Maasdijkstraat) wordt verbouwd. De werkzaamheden omvatten onder andere het opknappen van een dakkapel, schilderwerk, en het verbeteren van het ventilatiesysteem. De Kleine Vliegenier verhuist in de kerstvakantie van 2024 naar de tijdelijke locaties en keert eind 2025 terug naar hun vernieuwde gebouw.

4.4 Nieuwe bouwprojecten

De volgende scholen zijn toegevoegd aan het door de raad vastgestelde MPOHV. Door actuele ontwikkelingen bleek het nodig om deze projecten aan het MPOHV toe te voegen, zie tabel 2.

Tabel 2 Overzicht aan MPOHV toegevoegde projecten.

School	Straat	Type project
Al Amana Leidsche Rijn	Eerste Oosterparklaan	Verbouw
Kromme Rijn College	Kranenburgerweg	Uitbreiding/nieuwbouw gymzaal
Kromme Rijn College	Rubenslaan, Mesdaglaan	Uitbreiding

Al Amana Leidsche Rijn

Het schoolbestuur en de gemeente zijn voornemens om het gebouw juridisch in eigendom en beheer te gaan overdragen aan het schoolbestuur conform de Wetgeving Primair Onderwijs. Voordat deze overdracht kan plaatsvinden dient het gebouw, welke wordt gebruikt als permanente huisvesting voor Al Amana Leidsche Rijn, op orde te worden gebracht zodat de school een nieuw nulpunt heeft op basis waarvan adequaat onderwijs gegeven kan worden passend bij de onderwijskundige visie van Al Amana en het gebouw ook technisch op orde is qua comfort (gezond gebouw).

Kromme Rijncollege (locaties Rubenslaan, Mesdaglaan en Kranenburgerlaan (gymzaal))

Het Kromme Rijn College groeit in leerlingenaantallen en als heeft als gevolg van deze groei behoefte aan extra permanente huisvesting. De programmering van deze extra huisvesting is gemaximaliseerd op 300 leerlingen. De uitvoering zal gefaseerd plaatsvinden, aangezien een deel van de locaties op dit moment door de school in gebruik zijn. De start van het eerste deel van de huisvesting van deze school wordt gedaan aan de Rubenslaan (renovatie en deels sloop) en vindt plaats in 2025. Vanaf 2026 zullen ook de plannen voor de locaties Mesdaglaan en Kranenburgerweg verder uitgewerkt worden.

4.5 Planning en verbouw sportaccommodaties Onderwijs

In 2024 zijn er 3 sportaccommodaties opgeleverd. Deze sportaccommodaties bevatten in totaal 6 zaaldelen (ten behoeve van bewegingsonderwijs).

Sportaccommodatie	Aantal zaaldelen t.b.v. onderwijs
Bonifatiuscollege	2
Academie 10	3
Nieuw Welgelegen	1

Er staan nog circa 25 gymzalen op de planning voor renovatie, vervangende nieuwbouw dan wel nieuwbouw. Hiervan gaan we negen gymzalen combineren tot drie sporthallen om buiten schooltijd in te zetten voor de Utrechtse sportclubs. Er is al gestart met de bouw van de sportaccommodaties bij:

- SO Lux
- Ariane de Ranitz

5 Financiën

5.1 Geactualiseerd uitvoeringsschema

Met deze nieuwe *Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting* zijn de investeringen, exploitatieuitgaven en dekking voor onderwijshuisvesting geactualiseerd. Het volledige uitvoeringsschema, inclusief de budgetten per project, zijn bijgevoegd in bijlage C. Er is ook een toelichting beschikbaar op de wijzigingen van de uitgaven en de dekking tussen vorig jaar en dit jaar. Deze toelichting staat weergegeven in bijlage D. Tenslotte bevat bijlage E de tabel die vanaf heden bij alle Meerjarenprogramma's wordt toegevoegd ter bevordering van gemeentebrede uniformiteit van investeringsoverzichten. Deze bijlagen zijn alleen voor het college en vanwege de financiële gevoeligheden en de aanbestedingsrisico's zijn deze drie bijlagen geheim.

5.1.1 Verschillenverklaring

De belangrijkste verschillen zullen wij hier globaal toelichten, in het openbaar, mede naar aanleiding van de Schriftelijke raadvragen 2024, nummer 5.

- Er is kinderopvang toegevoegd aan project Beurskwartier, en de reeds geplande kinderopvang bij Cartesius en Groenewoud is vergroot. Kinderopvang is voor onderwijshuisvesting kostenneutraal aangezien er huuropbrengsten tegenover zullen komen te staan in de toekomst.
- Er zijn nieuwe projecten toegevoegd voor Al Amana (Eerste Oosterparklaan), Krommerijncollege (Mesdaglaan) en een extra gymzaal voor het Krommerijncollege (Kranenburg). Aangezien deze projecten leerlingengroei faciliteren, worden deze projecten gerealiseerd vanuit budget dat al gereserveerd was binnen Onderwijs voor Groei in balans, en is dit kostenneutraal voor het financiële beeld van deze Voortgangsrapportage.
- Aanpassing van het project Internationale School Utrecht aan de reeds met de raad gedeelde uitkomsten van de aanbesteding. Dit betreft ophoging van zowel het gemeentelijke deel als het schoolbestuurlijke deel. Voor de dekking van het schoolbestuurlijke deel wordt de bijdrage vanuit het schoolbestuur verhoogd. Dekking van het gemeentelijk deel is beschikbaar uit het budget Reservering prijsontwikkelingen waar het MPOHV bij de Voortgangsrapportage 2023 mee is opgehoogd vanuit het accres 2023/2024. Voor deze Voortgangsrapportage 2024 is dit derhalve kostenneutraal.
- Ophoging van De Kleine Prins, Asch van Wijkschool, en het Krommerijncollege aan de Rubenslaan, vanwege netcongestie problematiek. Dekking voor de uitgaven is beschikbaar gesteld bij de Voorjaarsnota 2024.
- Aanvullende duurzaamheidsuitgaven bij de projecten Krommerijncollege Rubenslaan en Verlengde Hoogravenseweg. Hier staan Dumava subsidies van het rijk tegenover.
- Toekenningen van toeslagen bovenop het normbedrag vanwege bouwkostenstijgingen bij College Overvecht, College Vleuten de Meern, de Regenboog, de Kleine Vliegenier, de Dominicusschool, het Auriscollege, Sint Maarten en Beurskwartier. Hier is dekking voor beschikbaar vanuit het bij de Voorjaarsnota 2022 toegekende budget voor bouwkostenstijgingen. We hogen projecten niet

automatisch op met deze en de overige hieronder benoemde toeslagen, maar slechts vanaf het moment dat is vastgesteld dat het nodig is, wat bij voornoemde projecten nu het geval is.

- Toekenningen van toeslagen bovenop het normbedrag vanwege stedenbouwkundige eisen bij College Overvecht, College Vleuten de Meern, de Regenboog, de Kleine Vliegenier, de Dominicusschool, het Auriscollege, Sint Maarten, Beurskwartier en Rotsoord. Hier is dekking voor beschikbaar vanuit het bij de Voorjaarsnota 2020 toegekende budget voor stedenbouwkundige eisen.
- Toekenningen van toeslagen bovenop het normbedrag vanwege prijsontwikkelingen bij de Regenboog, de Kleine Vliegenier, Catharijnepoort en de Weide Wereld. Hier is dekking voor beschikbaar uit het budget Reservering prijsontwikkelingen waar het MPOHV bij de Voortgangsrapportage 2023 mee is opgehoogd vanuit het accres 2023/2024.
- We verlagen de algemene reservering voor de toeslag Energieneutraal bouwen zodat deze ingezet kan worden voor het IHP. Naar verwachting zullen in het IHP hier meer projecten gebruik van gaan maken. Bij de berekening van het benodigde knelpunt IHP t.b.v. de Voorjaarsnota 2024 was hier al rekening mee gehouden.
- We indexeren alle projecten waarvan het eerste uitvoeringskrediet nog niet was toegekend met 4,56% naar prijspeil 2025. Schoolbesturen hebben conform verordening recht op deze reguliere indexatie. Er is geen indexatie toegepast op de stelpost kapitaallasten waardoor deze ophoging dit jaar niet kostenneutraal plaats kan vinden (voorgaande jaren wel).
- Tenslotte zijn er extra uitgaven aan asbest (De Kleine Prins), onderhoud eigen gebouwen en tijdelijke huisvesting.

5.1.2. Overzichtstabellen

We naderen het einde van de looptijd van de huidige planperiode van het MPOHV, echter veel projecten zijn of worden wel opgestart maar niet afgerond binnen de MPOHV periode t/m 2025. Meerdere projecten zijn dit jaar doorgeschoven naar de periode na 2025. In de jaren hierna vinden de uitgaven aan deze MPOHV projecten alsnog plaats. Om toch een totaal beeld te geven van alle geraamde uitgaven die de in dit plan geïnitieerde projecten met zich meebrengen kiezen we ervoor om hieronder de uitgaven t/m 2030 weer te geven. Uiteraard betreft dit geen nieuwe projecten die vanaf 2026 worden opgestart in het nog vast te stellen IHP.

Financieel beeld uitvoeringsschema MPOHV 2024

Begrote uitgaven MPOHV in miljoenen euro's	Begrote uitgaven 2016 t/m 2023	Begrote uitgaven 2024	Begrote uitgaven 2025	Begrote uitgaven 2026 t/m 2030	Totaal
Uitbreidingsprojecten Primair Onderwijs	58,0	11,8	5,5	79,9	155,3
Uitbreidingsprojecten Voortgezet Onderwijs	104,9	22,2	0,6	126,8	254,4
Vervangende nieuwbouw en renovatie projecten PO	143,1	28,1	20,8	59,3	251,2
Vervangende nieuwbouw en renovatie projecten VO	60,9	1,6	0,0	0,0	62,5
Subtotaal investeringsprojecten tot aan 2030	366,9	63,6	26,9	265,9	723,4
Nog toe te kennen toeslag stedenbouwkundige eisen	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Nog toe te kennen toeslag ENG/gasloos	0,0	0,0	0,0	4,9	4,9
Nog toe te kennen toeslag bouwkostenstijging	0,0	0,0	0,0	8,3	8,3
Nog toe te kennen toeslag verdichting	0,0	0,0	0,0	16,6	16,6
Nog toe te kennen toeslag prijsontwikkelingen	0,0	0,0	0,0	19,8	19,8
Overige exploitatieuitgaven	78,8	11,1	11,2	14,8	115,9
Totale uitgaven MPOHV tot aan 2030	445,7	74,7	38,1	330,7	889,2
Procentuele verdeling	50,1%	8,4%	4,3%	37,2%	100,0%

Een alternatieve weergave van de begrote investeringsprojecten, gesplitst in de verschillende fasen waarin de projecten zich bevinden, is als volgt:

Fasering investeringsprojecten in miljoenen euro's	Begrote uitgaven	Realisatie
Afgerond, financieel afgesloten	111,5	110,0
Opgeleverd, nog niet financieel afgesloten	156,9	
In uitvoering	159,5	
In voorbereiding	246,6	
Nog niet gestart	27,8	
Vervallen	0,0	
Nog geen project (Groeit van de stad)	21,2	
Totaal	723,4	

Een vertaling van bovengenoemde projectbedragen naar een tabel die onderdeel uitmaakt van de Programmabegroting is onderstaand opgenomen. Hier is geen één op één aansluiting te maken met bovenstaande tabellen van het MPOHV, aangezien in het MPOHV ook projecten staan opgenomen die reeds afgesloten zijn, en projecten die nog moeten starten maar wel gepland zijn in. In de Programmabegroting staan projecten vanuit deze beide categorieën niet.

Tabel investeringen in meerjarenprogramma's 2024 x 1.000 euro												
	Geautoriseerde uitgaven tot en met 2023 (PB2024)	Af te sluiten bij jaarrekening 2023 (resultaat bij afsluiting; nieuw te bestemmen)	Wijzigingen in 2024 (bestaande kredieten en "categorie B", t/m PB2025)	Te autoriseren in PB2025 nieuwe kredieten	Totaal geautoriseerd krediet t/m PB2025	Totaal gerealiseerde uitgaven t/m 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029 en verder
Primair Onderwijs	312.768	0	23.306	2.058	338.132	102.314	56.533	53.919	64.259	44.115	10.552	6.446
Voortgezet onderwijs	268.066	0	16.882	1.706	286.654	94.670	24.591	26.219	65.417	43.658	22.100	10.000
Totaal	580.834	0	40.188	3.764	624.786	196.984	81.124	80.138	129.676	87.773	32.652	16.446

Onderdeel van bovengenoemde uitgaven betreft diverse toeslagen welke beschikbaar zijn voor projecten bovenop de standaard normbudgetten. Voor deze toeslagen is in de afgelopen jaren aanvullend budget verkregen bij de integrale afweging van knelpunten bij diverse voorjaarsnota's. Concreet gaat het om toeslagen voor stedenbouwkundige eisen, bouwkostenstijgingen en prijsontwikkelingen, verdicht bouwen, en energieneutraal bouwen. Deze toeslagen worden pas toegekend aan individuele projecten op het moment dat is aangetoond dat ze echt nodig / van toepassing zijn. Tot dat moment rekenen we ze mee als fictieve toekomstige uitgaven, zodat er geen dekkingprobleem ontstaat als ze daadwerkelijk toegekend worden. Een overzicht van deze toekenningen is als volgt:

Toeslagen in miljoenen euro's	ENG *	gasloos	stedenbouw- kundige eisen	bouwkosten- stijging	verdichting	reservering prijsontwikke- lingen	totaal
Totaal budget ten behoefte van MPOHV	3,3	5,2	29,4	47,2	17,6	27,9	130,5
Aan specifieke projecten toegekend t/m VGR 2023	1,3	2,2	25,1	27,6	0,0	0,0	56,1
Aan specifieke projecten toegekend t/m VGR 2024	1,4	2,2	28,9	38,9	1,0	8,1	80,5
Saldo	1,9	3,0	0,5	8,3	16,6	19,8	50,0
*) exclusief naar IHP overgehevelde middelen							

Wij verwachten dat het saldo van deze toeslagen geheel nodig zal zijn om in de komende jaren toe te kennen aan individuele projecten om het gehele plan uit te kunnen voeren en geen onnodige vertraging op te lopen.

Tenslotte nemen we een tabel op met de begrote en gerealiseerde programmakosten en uitgaven voor gebiedsontwikkelingen. Om deze en voorgaande informatie heeft de raad gevraagd bij de Schriftelijke raadvragen 2024, nummer 5.

Programmakosten en gebiedsontwikkeling												
bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal t/m 2023	2024	2025	Totaal t/m 2025
Begroting	€ 112	€ 219	€ 362	€ 362	€ 493	€ 528	€ 530	€ 550	€ 3.156	€ 550	€ 350	€ 4.058
Realisatie	€ 158	€ 357	€ 383	€ 281	€ 296	€ 190	€ 58	€ 19	€ 1.742			€ 1.724

5.1.3 Saldo en conclusie

De totale uitgaven inclusief uitloop van projecten en inclusief de nog toe te kennen toeslagen komen op € 889,2 miljoen en hiervoor is een dekking beschikbaar van € 886,8 miljoen. Dit betekent dat er aan het eind van de streep een financieel tekort resteert van € 2,4 miljoen. In kapitaallasten betreft dit een structureel tekort van € 88.000 per jaar. Dit is het gevolg van het achterblijven van de indexatie op de stelpost kapitaallasten in begroting 2025. Zoals omschreven in paragraaf 2.4.1 is in de Voorjaarsnota

2024 tot deze bezuiniging besloten. Daar is een besparing op de kapitaallasten gerealiseerd, door eenmalig in 2025 geen indexering toe te passen op de kapitaallastbudgetten, vooruitlopend op een structurele herziening van de grondslagen voor de berekening van deze budgetten. De uitgaven zijn wel geïndexeerd, met 4,56%, naar prijspeil 2025. Schoolbesturen hebben conform de onderwijshuisvestingsverordening recht op deze reguliere indexatie. Nu de bij deze projecten horende budgetten niet zijn geïndexeerd naar prijspeil 2025, leidt dit rekenkundig tot een tekort, hiervoor zoeken we in beginsel naar een oplossing binnen het programma.

Bovendien zijn er belangrijke risico's, bij zowel de uitgaven als bij de dekking hiervan, die het beeld kunnen veranderen in de toekomst en dus aandacht behoeven. Deze worden hieronder toegelicht.

De bedragen uit deze rapportage worden verwerkt in de Programmabegroting 2025, waar de besluitvorming door de Raad plaatsvindt.

5.2 Financiële risico's

Ondanks een voor het overgrote deel financieel sluitend verhaal bestaan er risico's die de voortgang van de uitvoering van het MPOHV in de nabije toekomst kunnen belemmeren. Deze worden in de volgende paragrafen beschreven.

5.2.1 Risico's ten aanzien van de uitgaven

Aanbestedingsklimaat

De afgelopen jaren zijn veel aanbestedingen hoger uitgevallen dan verwacht. De bouwprijzen stegen snel, vanwege materiaaltekorten en verstoringen van productieprocessen. Daarnaast was er veel vraag naar bouw personeel. Op dit moment hebben we hierop geanticipeerd, maar het is onduidelijk hoe de prijsontwikkeling voor de nabije toekomst er uit ziet. Als er nieuwe forse prijsstijgingen ontstaan wordt onderwijshuisvesting hier meteen door geraakt.

5.2.2 Risico's ten aanzien van de dekking

Ontbreken van toekomstige indexaties

Dit jaar zien we dat het ontbreken van de indexatie op de stelpost kapitaallasten 2025 al een probleem heeft opgeleverd. Indien ook in de komende jaren geen indexaties zullen worden toegepast op de budgetten 2026 en verder, zal dit grote tekorten gaan opleveren. Bouwprijzen zullen immers naar verwachting jaarlijks blijven stijgen.

Beschikbaar komen budget vanuit Groei in Balans jaarschijven 2028 en 2029

Aangezien er projecten geprogrammeerd staan die gedekt worden vanuit Groei in Balans, is het essentieel dat de budgetten hiervoor ook overgeheveld worden naar programma Onderwijs. Scholen worden over het algemeen eerder gerealiseerd dan dat het gemeentefonds budget beschikbaar komt bij stijgende leerlingaantallen. Dit brengt concern brede risico's met zich mee bij een groeiende stad.

Opbrengsten vanuit verkoop of verhuur van panden

Het programma Onderwijs kent een aantal verkoop- en verhuuropbrengsten. De opbrengsten van het genoemde eigendom zijn noodzakelijk om ten gunste van het programma onderwijs te laten (komen) ter financiering van de noodzakelijke onderwijsbehoefte. De beleidslijn is dat de verkoopopbrengsten binnen het programma blijven. Zolang het aantal leerlingen groeit is het huidige scholenbestand nodig en kan er geen huisvestingsbudget vrijvallen.

De verkoopopbrengsten zijn reeds gerealiseerd. Nog te realiseren is de verhuur van het Grafisch Lyceum ten behoeve van een unilocatie voor X11 in de Merwedekanaalzone (de definitieve afspraken hierover worden nog gemaakt). X11 is nu nog gevestigd op de Vondellaan. De school krijgt uitbreiding in de Merwedekanaalzone. De wens is om de leerlingen van de Vondellaan mee te laten verhuizen naar de Merwedekanaalzone om zodoende daar een unilocatie te kunnen vestigen. Om dit te kunnen bekostigen is het nodig om het gebouw aan de Vondellaan te verhuren en de opbrengst in te zetten als dekking voor de bouw van de unilocatie in de Merwede Kanaalzone.

Andere verhuuropbrengsten betreft de verhuur aan kinderopvang organisaties. De betaalbaarheid van de kinderopvang staat onder druk. Vanwege de gestegen bouwkosten worden de huurprijzen ook hoger. Als de gemeente voorfinanciert voor kinderopvang, is er een risico dat de kinderopvang organisatie de huur in de toekomst niet terug kan betalen.

De bovengenoemde opbrengsten maken deel uit van de dekking van het MPOHV. De daadwerkelijke realisatie ervan is nog niet zeker en betreft een risico voor het plan. De overige geraamde verkoopopbrengsten van het plan zijn inmiddels gerealiseerd.

6 Bijlagen openbaar

6.1 Bijlage A: Status uitvoeringsschema MPOHV

6.2 Bijlage B: Kwalitatieve verantwoording afgeronde projecten MPOHV

7 Bijlagen geheim (t.b.v. college)

- 7.1 **Bijlage C: Financieel uitvoeringsschema MPOHV [geheim]**
- 7.2 **Bijlage D: Financiële toelichting verschillen VGR 2023 en 2024 [geheim]**
- 7.3 **Bijlage E: Tabel Investerings MJP's 2024 [geheim]**